

Datum	08-10-2019
Onderwerp	Overzicht participatietrajecten
Aanleiding	Toezegging commissie Samenleving 10 september 2019
Portefeuillehouder	Annelies van der Have

Aanleiding

Tijdens de vergadering van de commissie samenleving van 10 september 2019 is verzocht een lijst met participatietrajecten aan te leveren om zo een beeld krijgen van wat er in de praktijk speelt als het om participatie gaat.

De lijst vindt u onderaan dit collegebericht. Onderstaande tekst vormt een toelichting op de lijst.

De lijst is niet uitputtend. Bovendien zijn er natuurlijk ook nog allerlei mooie initiatieven van inwoners waar de gemeente niet of nauwelijks bij betrokken is.

De lijst bevat verschillende soorten projecten

Op de lijst staan projecten die al in vorige collegeperiode zijn gestart en nu nog doorgang vinden; er staan typen projecten op die er al langer zijn maar nu een toename in aantal of wijziging in aanpak vragen (met name in de openbare ruimte en rondom thema duurzaamheid) en er staan projecten op die het college bewust anders aanpakt of waarin de gemeente een nieuwe rol pakt.

Voorbeelden van die laatste categorie (bewust anders aanpakken of andere rol) zijn:

- Wijkwandelingen
- Wij maken Heemstede
- Kaders voor het budget inwoners/buurtinitiatieven van €25.000
- Aanpak sociaal beleidsplan
- Aanpak motie LHBTI-gemeente
- Traject fietspad Leidsevaartweg-Noord
- Aanpak evenementenbeleid
- Initiatief Heemsteeds Gezwam
- Afvalpilot Merlenhoven
- Digipanel

Vooraf bij projecten in de openbare ruimte zien we een toename in het aantal participatieprojecten. Vanuit inwoners waren er altijd al wel veel ideeën over de openbare ruimte, maar doordat de wijze waarop wij als gemeente omgaan met deze vragen is gewijzigd, mondt het nu vaker uit in een participatietraject. Een voorbeeld zijn de trajecten rondom speelterreinen. Voorheen werden verzoeken van inwoners verzameld en als er dan veel vragen over een bepaald speelterrein waren werd deze naar voren geschoven op de planning. Als er nu een inwoner met een idee voor een speelterrein komt, start er een traject waarbij de initiatiefnemer in de buurt op zoek gaat naar draagvlak. De gemeente ondersteunt en begeleidt hierin. Dit is, zowel voor inwoner als gemeente, een intensief traject. De betrokkenheid en inzet die wij bij dit soort trajecten zien bij inwoners is enorm.

Deze betrokkenheid en bijvoorbeeld ook de grote animo voor de wijkwandelingen strookt met de uitkomsten van het digipanel en de straatinterviews die begin dit jaar gehouden zijn. Hieruit bleek dat participatie met name op het niveau van de eigen buurt plaatsvindt. Als gemeente proberen we aan te sluiten op deze behoefte. De aanpak bij initiatieven voor speellocaties, de wijkwandelingen en de invulling van het budget voor bewoners/buurtinitiatieven zijn daar voorbeelden van.

We zien ook dat dit soort projecten een belangrijk neveneffect hebben: het verbindt. Zowel bij de initiatieven als bij de wijkwandelingen ontstaat er contact in de wijk. Door mensen te stimuleren om met initiatieven te komen en door als gemeente te helpen inwoners met elkaar in verbinding te

brenge bevorderen we het contact in de buurt. Dit sluit aan op het traject 'Wij Maken Heemstede' waar uit de tussentijdse resultaten blijkt dat alles valt of staat met sociale cohesie.

Lessen uit participatietrajecten

Uiteraard loopt niet elk project zoals in eerste instantie gehoopt. Zowel participatietrajecten die vanuit de gemeente gestart worden als initiatieven van inwoners kennen moeilijkheden en willen nog wel eens stranden. De lessen die we leren in de praktijk vormen input voor het participatiebeleid. De lessen gaan onder andere over dit soort dilemma's:

- Hoe breed is de groep die mag meepraten over een initiatief/project, waar leg je de grens in een buurt?
- Wanneer spreken we over voldoende draagvlak?
- In hoeverre kunnen bewoners de regie pakken terwijl er soms maar beperkte ruimte is door wettelijke kaders?
- Verandert onze rol als gemeente, en zo ja wat is deze dan?

Reserve nieuwe initiatieven

Maar niet alle lessen zijn te verwerken in beleid, het vraagt soms ook op andere terreinen vernieuwing of verandering.

Zo merken we dat met name de toename in het aantal initiatieven in de openbare ruimte ons voor een financieel dilemma stelt.

We hebben nu een klein initiatievenbudget van maximaal €3000 per initiatief dat bedoeld is om zoveel mogelijk initiatieven te stimuleren. Maar dit soort projecten is al een stap verder, in de uitvoeringsfase, en vragen een hogere bijdrage.

Er is dan ook behoefte aan de financiële mogelijkheden om ook dit soort grotere initiatieven te kunnen faciliteren. Om mensen in ieder geval een financieel perspectief te bieden voordat zij veel tijd en moeite gaan steken in het zoeken van draagvlak en het uitwerken van het initiatief.

De reserve nieuwe initiatieven van €200.000 kan helpen dit perspectief te bieden.

Wij streven ernaar u in december een voorstel aan te bieden voor de invulling van het budget nieuwe initiatieven, waar deze problematiek onderdeel van uitmaakt.

project	type plan	wat hebben we gedaan?	wanneer?	overige opmerkingen
1 Kennemerduin	Ruimtelijk (bouw)plan	Brede bijeenkomst in juni met bewoners/meedenk groep samen met Elan Wonen	jul-19	overleg spve wordt nog uitgewerkt
2 Havenkwartier	Ruimtelijk (bouw)plan	Gezamenlijk vormgeven aan participatieproces (Initiatiefnemers en gemeente).	2019	
3 Omgevingsvisie traject	Ruimtelijk (bouw)plan	Straatinterviews t.b.v. de identiteit van Heemstede	feb-mrt 2019	In fase 2 (sept '19-jun '20) volgt nog een uitgebreid participatie en consultatietraject
4 Verkeerstraject	Ruimtelijk (bouw)plan	Bewonersavonden geweest om input op te halen en informatie te verstrekken en waarbij inwoners ideeën hebben ingebracht.		Speelde in 2017/2018 - nu in uitvoering en vindt in 2019 terugkoppeling plaats
5 Speelplein Blekersvaart	(semi)openbare ruimte	Samen met initiatiefnemers inrichtingsplan voor pluktuin/speelplein uitgewerkt	2019	
6 Glippenweg/timmerfabriek Van de Veldt	Ruimtelijk Beleid	buurtbijeenkomst	okt-19	ook initiatiefnemer actief met informatierverspreiding; mogelijk later in het proces nog een vervolg
7 Mariënhuvel	Ruimtelijk (bouw)plan	overleg burea (Meer en Berg)	2018 - 2019	
8 Zuidstrook de Hartekamp	Ruimtelijk (bouw)plan	check compleetheid deskresearch, nog te starten overleg stedeboekkundig prog. van eisen		overleg spve wordt nog uitgewerkt
9 Evenementenbeleid	Economisch beleid	interviews met organisatoren/ ondernemers en inwoners	sep-19	interviews op de (potentiële) evenementenlocaties en met ondernemers en organisatoren
10 participatie ondernemers - Heemsteeds gezam	Duurzaam initiatief	Vanaf dag van duurzaamheid 2018 is gestart om ondernemers uit te dagen te verduurzamen. Ondernemers, hockeyclub, Hartekamp, van Streek en gemeente komen samen tot Heemsteeds Gezam	Diverse momenten 2019	Is ook nog niet afgerond en gaat verder in 2020
11 Energie estafette	Duurzaam initiatief	Samen met ondernemers en Heemsteeds duurzamer gekomen tot het project Energie-estafette voor ondernemers Heemstede		
12 RES	Energiestrategie	Om te komen tot de RES voor Noord Holland Zuid worden dit najaar inwoners en ondernemers actief betrokken om te komen tot een gedragen RES	najaar, winter 2019 - 2020	
13 Transitievisie warmte	Visie warmte	Eerste verkenning naar aardgasloos Heemstede tijdens informatie avond 15 april 2019		nog in uitwerking in 2019, vindt plaats in 2020
14 Identity matching	Onderzoek identiteit	Twee bijeenkomsten met hulp van bureau IMA (inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties, scholen en dergelijke).	17-04 en 14-05	
15 Vomar	Ruimtelijk (bouw)plan	bewoners worden betrokken bij de inrichting van het bouwproces		
16 Infrarood safari	Duurzaam initiatief	Oproep vrijwilligers die training hebben gehad en infrarood opnames maken om zo bij te dragen aan energietransitie.	jan-19	
17 BIZ	Economisch beleid	nog te plannen		uit te werken in 2020
18 Rotary - end plastic soup now	Duurzaam initiatief	Rotary heeft gemeente benaderd voor samenwerking inwoners, scholen en gemeente voor End Plastic Soup Now Dag juni 2019	jun-19	
19 Adviesgroep duurzaamheid	Duurzaam initiatief	Word heel regelmatig bij diverse onderwerpen betrokken om zo de stem van inwoners erbij te betrekken in eerste fase (bij RES, Nota duurzaamheid, Transitievisie warmte, ecologie, afval,...)		
20 Energie coaches	Duurzaam initiatief	Elan en Pre wonen huurdersvertegenwoordigers zijn opgeleid tot energiecoaches en gaan nu naar huurders om energie advies uit te brengen.	juni 2019 en naar 2020	
21 Bloemenhof (Raadhuisstraat 98)	Ruimtelijk (bouw)plan	bijwonen informatieavond van initiatiefnemer		
22 ontwikkelvisie zuidwest Haarlem	Ruimtelijk (bouw)plan	informerende bewoners Volgelpark/Spoorpleinbuurt over reactie gemeente Heemstede	2018 -2019	
23 Manpadslaangebied	Ruimtelijk (bouw)plan	permanent betrekken bewoners/belangstellenden/belanghebbenden bij proces en planvorming	2000 - heden	
24 berkenrode	Ruimtelijk (bouw)plan	Betrekken omwonenden bij planvorming 3 woningen op buitenplaats	2017 - 2018	
25 Bewegwijzering Winkelgebieden	Ruimtelijk (bouw)plan	Samen met winkeliersvereniging 3 bewegwijzeringsplannen opgesteld.	2018	Gestart in 2018 en wordt afgerond in 2019.
26 Afvalproef Merlenhoven	Openbare ruimte/duurzaamheid	Samen met inwoners de proef met afvalinzameling verbeterd, gedurende de proef afstemming met de klanbordgroep, gezamenlijke doorkijk naar vervolg	2018-2020	Na beslissing Raad wil klankbordgroep rol blijven spelen in de mogelijke uitrol van het afvalbeleid
27 Bouw nieuwe Belvedere	Inrichting openbare ruimte	Basis is bewonersinitiatief; gift van inwoner. Ontwerpproces samen met externe experts / inwoners van Heemstede. Definitieve keuze door bevolking Heemstede.	2019-2020	
28 Zwerfafvalprojecten; opruimacties, meest opgeruimde klas	Openbare ruimte/duurzaamheid	Opruimacties met inwoners / scholen	2019	
29 aanleg en beheer bloemenbermen	Inrichting openbare ruimte	In samenwerking met MeerGroen en vrijwilligers worden bloemenbermen in beheer genomen	2018-2020	
30 opstellen visie op ecologie in Heemstede	Inrichting openbare ruimte	Ophalen wensen van inwoners in eocafe's	2019	
31 Vervangen laanboom projecten	Inrichting openbare ruimte	Planvorming in afstemming met bewoners / inwoners van diverse lanen. Organisatie van informatiebijeenkomsten en gezamenlijk keuzes maken voor beplanting.	2019-2020	
32 Blekersvaartweg 14	Inrichting openbare ruimte	inrichten nieuwe gemeentelijke speellocatie in buurttuin	2020	in voorbereiding, uitvoering 2020 of 2021, hangt van de bouw van het pand af.
33 Spaarnelicht (spelen)	Inrichting openbare ruimte	uitbreiden speellocatie	2020	in voorbereiding, uitvoering 2020 indien financiën beschikbaar zijn
34 Laan van Insulinde	Inrichting openbare ruimte	renovatie speellocatie	2019-2020	planvorming bijna afgerond, uitvoering 2019-2020
35 Laan van Rozenburg	Inrichting openbare ruimte	opplussen speellocatie nav afkeur huidig (eenvoudig) speeltoestel	2019-2020	in voorbereiding, uitvoer begin 2020
36 Schoolpleinen beatrixschool en bosch en hovenschool	Inrichting openbare ruimte	vergroening schoolpleinen	2019-2020	plantseizoen 2019-2020, indien voldoende handjes geregeld kunnen worden
37 Kohstamlaan	Inrichting openbare ruimte	verwijderen asfalt iom de buurt	2020	initiatief ingediend, planvorming nog niet gestart ivm ontbreken budget
38 Korhoenlaan	Inrichting openbare ruimte	Buurtinitiatief bijvriendelijke beplanting aanleggen	2020	
39 Spaarneborgh	Inrichting openbare ruimte	plan renovatie buitenruimte	2018-2025?	
40 Rhodondendronplein	Inrichting openbare ruimte	Speellocatie opplussen	2019	initiatief ingediend 2020, draagvlak moet nog groter
41 Zandvoortelaan	Inrichting openbare ruimte	Aanleggen adoptiegroen	2019	plantseizoen 2019-2020
42 Huizingalaan	Inrichting openbare ruimte	Aanbrengen belijning en plaatsen doeltjes (coproductie tussen school, buurt en jongerenwerker)	2019	belijning uitgevoerd, doeltjes volgen
43 Overboslaan	Inrichting openbare ruimte	Opplussen plein met school en buurt	2019	
44 Fie Carelsenlaan	Inrichting openbare ruimte	Speelinitiatief gestrand	2017-2019	
45 Havendreef	Inrichting openbare ruimte	Inrichting speellocatie	2019-2020	iom projectontwikkelaar
46 Fietsverbinding Leidsevaart Noord	Inrichting openbare ruimte	Overleg met participatiegroep over inrichting van de parallelweg	2019	in voorbereiding
47 Haven van Heemstede	Inrichting openbare ruimte	participatie met groep burgerinitiatief, inwoners, burgers en andere overheden	2017-heden	nog steeds contact en afstemming
48 Van Merlenhaven	Inrichting openbare ruimte	participatie met leden Van Merlenhaven	2018-heden	onderhoud voorbereid in nauwe samenspraak met vereniging
49 NVJ	Inrichting openbare ruimte	participatie met bestuur over beschoeiing	2019	hulp bij zoektocht naar beter ontwerp, goedkope materialen en fondsen
50 Vochtproblemen/overlast	Inrichting openbare ruimte	Hulp bij zoektocht naar oorzaak en oplossingen	doorlopend	doet niet iedere gemeente
51 Riolproblemen	Inrichting openbare ruimte	Hulp bij zoektocht naar oorzaak en oplossingen	doorlopend	doet niet iedere gemeente
52 Vervangen riool Van Merlenlaan	Inrichting openbare ruimte	Participatie met bewoners	start Q4 2019	
53 Vaststellen plan asfalteren Fietspad Leidsevaartweg Zuid	Inrichting openbare ruimte	Overleg over inrichting met belanghebbenden	2019	
54 Variantkeuze vervangen pontje meermond	Inrichting openbare ruimte	Overleg over oplossingsvarianten	2019	
55 Riolvervanging (en herinrichting) Burg. van Lennepweg	Inrichting openbare ruimte	bij de projectvoorbereiding participatie met bewoners via inspraak-/samenspraak momenten	2019	
56 Groot onderhoud Provincienlaan	Inrichting openbare ruimte	bij de projectvoorbereiding participatie met bewoners via inspraak-/samenspraak momenten	2019	
57 Sociaal beleidsplan	Beleid welzijn	breed input opgehaald, onder andere door middel van een brede bijeenkomst waarin naast zorgaanbieders bijvoorbeeld ook verenigingen en stichtingen zijn uitgenodigd	2019	
58 Wijkwandelingen	Veiligheid/openbare ruimte	Met bewoners uit een wijk wandelend door de wijk in gesprek over een mooie, schone en veilige wijk	2019	
59 Wij maken Heemstede	Participatie algemeen	Inwoners, raad, college en ambtenaren samen op zoek naar nieuwe vormen van democratie en participatie	2019	
60 Budget bewoners/buurtinitiatieven	Participatie initiatieven	kaders en promotie voor het budget van €25.000 om bewoners/buurtinitiatieven te stimuleren	2019	
61 Motie LHBTI-gemeente	Welzijn	Gespreken gehad met verschillende partijen. Regenboogwerkgroep in het leven geroepen die dit oppakt	2019	
62 Sintcomité	Evenementen	Gespreken gehad met verschillende partijen. Sintcomité samengesteld van 4 inwoners aangevuld met 3 ambtenaren	2019-2020	Sintcomité wordt gevormd en draait 2e jaar zelfstandig met ondersteuning vanuit HST
63 Vrijheidsmaaltijden 5 mei	Evenementen	Vrijheidsmaaltijden in/door wijkbewoners laten organiseren in vorm van "straatfeest" ikv 75 jaar vrijheid samen een maaltijd delen	2019-2020	https://www.4en5mei.nl/herdenken-en-vieren/vieren/vrijheidsmaaltijden
64 Diverse plantsoen- en boomspiegeladoptionen	Inrichting openbare ruimte	Overdracht beheer aan bewoner(s) 16 stuks tussen 1 januari en september 2019		
65 Vraag groenaankleding Beatrixschool	Inrichting openbare ruimte	vraag vergroening van de afscheiding schoolplein vanuit groep 8	2019	Niet uitgevoerd ivm budget en einde schooljaar groep 8
66 Thorbeckelaan (bloemenberm, onderdeel herinrichting)	Inrichting openbare ruimte	Inzaaien bloemenberm door bewoners (grondwerk door gemeente)	2019	Vervolg afspraken beheer nodig
67 Andriessenlaan (adoptie)	Inrichting openbare ruimte	Kleine plantsoenvakken in beheer overgedragen bewoners voor verfraaiing van de straat	2019	Opgepakt na vragen over onderhoud door gemeente
68 Plaatsing bank en herdenkingsbomen wandelbos	Inrichting openbare ruimte	In periode januari tot september 2019 twee herdenkingsbomen en een bank in het wandelbos geplaatst	2019	Lopende samenwerking Vrienden Wandelbos en Mijn Boom
69 Johan de Witsstraat (bomenplan)	Inrichting openbare ruimte	Renovatieplan bomen op initiatief van bewoners van de straat	2019	Uitvoering najaar 2019
70 Scholtenlaan (inrichting afgerond)	Inrichting openbare ruimte	Grond via gebruikersovereenkomst overgedragen aan VVE in 2017. Afgerond in 2019	2017-2019	
71 Pr campagne samenwerken in groen met Stichting MEERGroen	Inrichting openbare ruimte	Nog in te plannen in afwachting op spelregels participatiebudget	2019	
72 Kunstwerk t.n.v. Boudewijn de Groot op Algemene begraafplaats	Inrichting openbare ruimte	In afwachting op spelregels participatie	2019	
73 Aanleg zitpleintje Julianaplein rond hekwerk huwelijk prinses Juliana en prins Bernard	Inrichting openbare ruimte	Nog in voorbereiding en zoektocht budget	2019	hekwerk gerenoveerd uit regulier budget
74 Adriaan Pauwjaar	Evenementen	Winnend idee Beste idee voor Heemstede. In 2020 worden allerlei activiteiten c.q. initiatieven georganiseerd door en voor de Heemsteedse inwoners. Gemeente zit in de projectgroep, biedt waar nodig hulp en verbindt.	2018-2020	
75 IHP	Welzijn	Informatiebijeenkomst georganiseerd en continue overleg en participatie met de schoolbesturen	2019	